

DPS EXAM NOTES

SLOVAR:

- Karzalen sistem ... signal $x(n) = 0$ za $n < 0$
- Zakaenitev signala ... $k > 0$
- Prehitovanje signala ... $k < 0$
- Karzalen sistem ... izhod odvisen samo od preteklih vhodov (npr. $x(n-1)$)
- Linearna diferenčna enačba ... oblika $y(n) = y(n-1) + x(n) + \dots$
- Prenosna funkcija ... $H(z)$
- Impulsni odziv ... $h(n)$
- Stabilen sistem ... poli zunaj EK ($p < 1$)
- Amplitudni odziv ... $|H(e^{j\omega})|$; fazni odziv ... $\theta(\omega)$
- Iz npr. $h(n) \rightarrow H(z)$ ... ZT; iz npr. $H(z) \rightarrow h(n)$ ... IZT

BLOČNI DIAGRAM:

- Iz diag. razberes npr. $y(n) = \frac{3}{2}y(n-1) + x(n) - x(n-2)$
- Dose na svojo stran: $y(n) - \frac{3}{2}y(n-1) = x(n) - x(n-2)$
- ZT: $Y(z)(1 - \frac{3}{2}z^{-1}) = X(z)(1 - z^{-2})$
- Zapišes ~~$H(z) = \frac{X(z)}{Y(z)}$~~ : $H(z) = \frac{1 - z^{-2}}{1 - \frac{3}{2}z^{-1}}$
- Izračunas pole (imen = 0), pogledas če $p < 1$
- Razstavš stevec od $H(z)$: $\frac{1 - z^2}{1 - \frac{5}{2}z^{-1}} = \frac{1}{1 - \frac{5}{2}z^{-1}} - \frac{z^2}{1 - \frac{5}{2}z^{-1}}$
- Izvedes IZT: $h(n) = (\frac{3}{2})^n u(n) - (\frac{3}{2})^{n-2} u(n-2)$
- Poracunas vr. tako da vstavis vr. namest n
- ZT[x(n)]: dolis $X(z)$
- Ker je $X(z) = \text{imenovalec}$, je $Y(z)$ stevec
- Naredis IZT in poracunas vrednosti.

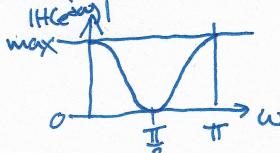
LINEARNI ... SISTEM - AMP. ODZIV IPD.:

- Pretvorba: $h(n) \rightarrow y(n)$
 $\delta(n)$ ali $u(n) \rightarrow x(n)$
- Naredis ZT[h(n)]: $h(n) = \delta(n) + 2\delta(n-2) + \delta(n-4)$
- Pretvoris x v $e^{j\omega}$: $H(z) = 1 + 2 \cdot z^{-2} + z^{-4}$
- Pretvoris z v $e^{j\omega}$: $H(e^{j\omega}) = 1 + 2e^{j2\omega} + e^{j4\omega}$
- Nadaljno:

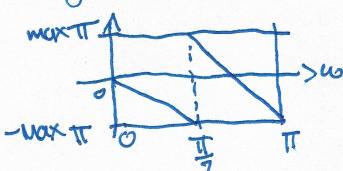
$$H(e^{j\omega}) = e^{-j2\omega}(e^{j2\omega} + 2 + e^{-j2\omega}) = e^{-j2\omega}(\cos(2\omega) + j\sin(2\omega) + 2 + \cos(-2\omega) - j\sin(-2\omega))$$

$$= e^{-j2\omega}(1 + \cos(2\omega))$$
 $|H(e^{j\omega})| = 2 \cdot \sqrt{1 + \cos(2\omega)}$
 $\theta(\omega) = -2\omega$

$|H(e^{j\omega})|$ graf nise tak, da vstavljaš vr., zgleda tako npr.:

$\theta(\omega)$ graf zgleda tako npr.:

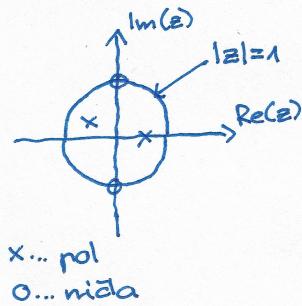
$$u(n) = \begin{cases} 1; & n \geq 0 \\ 0; & n < 0 \end{cases}$$

$$\delta(n) = \begin{cases} 1; & n = 0 \\ 0; & n \neq 0 \end{cases}$$

$$e^{j\omega} = \cos(\omega) + j\sin(\omega)$$

$$F_{\max} \leq \frac{F_s}{2}$$

KROG ENOTE:

FREKVENCE:

$$x_a(t) = 4 \sin(120\pi t)$$

$$x_a(t) = 4 \sin(2\pi \cdot 60 \cdot t)$$

$$F = 60 \text{ Hz} \quad F_s = 240 \text{ Hz} \quad f = \frac{F}{F_s} = \frac{1}{4} = 0,25$$

$$x(n) = 4 \sin(2\pi \cdot f \cdot n) = 4 \sin(2\pi \cdot 0,25 \cdot n)$$

Poracunas vrednosti

KJE SO NIČLE IN POLI:

$$\text{Dolimo npr.: } H(z) = \frac{(1-z^{-1})(1+0,5z^{-1})}{(1-e^{j\pi/2}z^{-1})(1-e^{-j\pi/2}z^{-1})}$$

Poli: imenovalec = 0

Ničle: stevec = 0

Amplitudni odziv racunas tako, da določis ω in θ pri katerem se racuna:

$$|H(e^{j\omega})|_{z=1, \omega=0}$$

$$|H(e^{j\omega})|_{z=e^{j\pi/2}, \omega=\pi/2}$$

$$|H(e^{j\omega})|_{z=-1, \omega=\pi}$$

...če enaki ω , probas $\pi/2$ na $e^{j\pi/2}$

Narišes graf z temi 3 vrednostmi.

NAJDI DIFERENČNO ENAČBO:

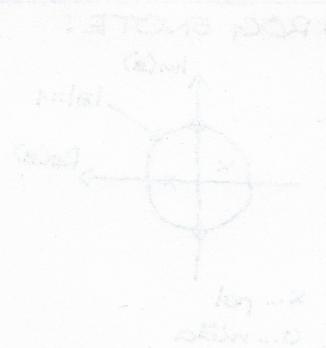
$$- \text{Dobiš npr. } H(z) = \frac{1-z^{-1}}{1+\frac{1}{2}z^{-2}}$$

Števec je $X(z)$: $X(z) = 1 - z^{-1} \Rightarrow x(n) = -x(n-1)$

Imenovalec je $Y(z)$: $Y(z) = 1 + \frac{1}{2}z^{-2} \Rightarrow y(n) + \frac{1}{2}y(n-2)$

Diff enačba: $y(n) = -\frac{1}{2}y(n-2) + x(n) - x(n-1)$

- Ostalo je enako kot druge naloge, npr. amplitudni odziv se računa kot pri poglavju "ki so nicle in poli".

DIFERENČNI
 (vrednost) $x(0) = 1$
 (vrednost) $x(1) = 0$
 $\Rightarrow y(0) = -\frac{1}{2}y(-2) + x(0) = 1$
 $\Rightarrow y(1) = -\frac{1}{2}y(-1) + x(1) = 0$
 Rečemo: $y(0) = 1$

ODZIV V ZONE OT 20
~~(vrednost) $x(0) = 1$~~
~~(vrednost) $x(1) = 0$~~
 ~~$\Rightarrow y(0) = -\frac{1}{2}y(-2) + x(0) = 1$~~

~~Rečemo: $y(0) = 1$~~
~~Rečemo: $y(1) = 0$~~
 In posledično: Vredna vrednost
 je nekončno, ker je ∞ $\times$ končna

~~Rečemo: $y(0) = 1$~~
~~Rečemo: $y(1) = 0$~~
~~Rečemo: $y(2) = 1$~~
~~Rečemo: $y(3) = 0$~~

intervall s končno dolžino

ZETON KARZ SLOV:

- > n = 0 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 1 (nega) ... vstavimo n = 1
- > n = 2 (nega) ... gremo na 2. red
- > n = 3 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 4 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 5 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 6 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 7 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 8 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 9 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 10 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 11 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 12 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 13 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 14 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 15 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 16 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 17 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 18 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 19 (nega) ... kar je mogoče?
- > n = 20 (nega) ... kar je mogoče?

$$\begin{aligned} & \text{Ker je } (z-1)(z+1) = 0 \text{ pa je } z=1 \text{ ali } z=-1 \\ & \text{Vrednost } z=1: \frac{(z-1)(z+1)}{(z-1)^2} = \frac{(z+1)}{(z-1)} = \frac{2}{0} \text{ nekonečno} \\ & \text{Vrednost } z=-1: \frac{(z-1)(z+1)}{(z+1)^2} = \frac{(z-1)}{(z+1)} = \frac{-2}{0} \text{ nekonečno} \end{aligned}$$

$\Rightarrow$ n = 0 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 1 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 2 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 3 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 4 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 5 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 6 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 7 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 8 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 9 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 10 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 11 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 12 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 13 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 14 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 15 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 16 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 17 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 18 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 19 (nega) ... kar je mogoče?
 $\Rightarrow$ n = 20 (nega) ... kar je mogoče?

1.1.1. VREDNOSTI MESTOV

• $\omega = 0$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = \pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 2\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 3\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 4\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 5\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 6\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 7\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 8\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 9\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 10\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 11\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 12\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 13\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 14\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 15\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 16\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 17\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 18\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 19\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 20\pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 0$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = \pi$ (nega) ... kar je mogoče?

• $\omega = 2\pi$ (nega) ... kar je mogoče?